

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 11C/396/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2212223882
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marie Mészárosová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2014:2212223882.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda v konaní pred JUDr. Mariou Mészárosovou v právnej veci navrhovateľa: Slovenský plynárenský priemysel, a.s., IČO: 35 815 256, Mlynské nivy 44/a, 825 11 Bratislava, zast.: Tomáš Kušnír, s.r.o., advokátska kancelária, Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava proti odporcovi: V. V., N.: XX.XX.XXXX, K. XX/XXX, XXX XX Š. o zaplatenie 600,73 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

Súd návrh z a m i e t a.
Súd odporcovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Navrhovateľ Slovenský plynárenský priemysel, a.s., sa návrhom zo dňa 27.12.2012 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť mu sumu 600,73 eur titulom bezdôvodného obohatenia získaného odoberaním plynu bez právneho dôvodu. Súčasne sa domáhal náhrady trov konania.

Okresný súd Dunajská Streda vydal vo veci dňa 26.06.2013 platobný rozkaz č. 12Ro/561/2012-21, ktorý sa však nepodarilo odporcovi doručiť do vlastných rúk. Vykonaným šetrením bolo zistené, že odporca trvalý pobyt zmenil.

V zmysle § 115a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v platnom znení (ďalej len O.s.p.), pojednávanie nie je potrebné nariaďovať v drobných sporoch. Drobným sporom v zmysle § 29 ods. 6 O.s.p. je spor, v ktorom hodnota pohľadávky bez príslušenstva v čase začatia konania neprevyšuje 1.000 eur.

Podľa § 156 ods. 3 O.s.p. vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením.

Vzhľadom k hodnote sporu súd v zmysle vyššie citovaných ustanovení zákona rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania na základe listinných dôkazov, vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom a ďalšími podaniami navrhovateľa, prihláškou k odberu zemného plynu, faktúrou, oznámením Mesta Šamorín, ako aj obsahom celého spisového materiálu a zistil nasledovné:

Navrhovateľ Slovenský plynárenský priemysel, a.s. dodával odberateľovi Jozefovi Maricsovi, teraz nebohému, plyn na základe Prihlášky odberu plynu na odberné miesto Š., K. XXX/XX. SPP dodával na toto odberné miesto plyn naďalej, pričom za obdobie od 19.08.2008 do 25.06.2009 dodaný plyn vyúčtoval faktúrou č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 09.07.2009 vo výške 659,48 eur, z ktorej bolo uhradených 58,75 eur, neuhradených ostalo 600,73 eur. Pri vymáhaní pohľadávky navrhovateľ zistil, že pôvodný

odberateľ zomrel a ako vyplýva z oznámenia úseku evidencie obyvateľstva Mestského úradu Šamorín zo dňa 22.08.2012 na tejto adrese je prihlásený odporca ako syn nebohého. Odporca odobratý zemný plyn navrhovateľovi neuhradil. Zo šetrenia súdu vyplýva, že odporca má trvalé bydlisko na adrese Š., K. XXX/XX.

Podľa § 489 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Podľa § 451 ods. 1 a 2 OZ kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 veta prvá OZ, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal.

Podľa § 458 ods. 1 OZ musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

V zmysle § 100 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčania doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

V zmysle § 103 Občianskeho zákonníka ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

Podľa § 107 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Ako vyplýva z § 111 Občianskeho zákonníka zmena v osobe veriteľa alebo dlžníka nemá vplyv na plynutie premlčacej doby.

V zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinného od 1.5.2014 orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Vzhľadom na uvedené je súd povinný z úradnej moci prihliadať na oslabenie nároku žalobcu voči spotrebiteľovi z dôvodu jeho premlčania. Ide o procesné ustanovenie, ktoré je súd povinný aplikovať v čase rozhodovania o predmetnom nároku.

Nárok na bezdôvodné obohatenie sa v zmysle § 107 ods. 1 občianskeho zákonníka premlčuje v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe a najneskôr v objektívnej trojročnej premlčacej dobe.

V danej súvislosti súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. júna 2013 č. k. 4 Obdo 45/2012, ktorým Najvyšší súd SR zrušil rozhodnutia Okresného súdu a Krajského súdu, ktorými bolo zastavené konanie začaté spotrebiteľom proti nebankovej spoločnosti o vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku. Najvyšší súd SR rozhodnutia nižších súdov zrušil a judikoval, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorého

sa v predmetnom konaní spotrebiteľka domáha, má svoj základ v spotrebiteľskej zmluve. Žalobkyňa má preto postavenie spotrebiteľa, v dôsledku čoho sa na ňu vzťahuje zákonné oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. za) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch. Dovolací súd na margo uvedeného dodal, že pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa a v tejto súvislosti aj v rámci ukladania poplatkovej povinnosti treba uprednostniť výklad, ktorý je na prospech poplatníka.

Aj v prejednávacom prípade má nárok navrhovateľa na vydanie bezdôvodného obohatenia svoj základ v spotrebiteľskej zmluve uzavretej s právnym predchodcom odporcu.

Pre začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený skutočne dozvedel (bez ohľadu na to, že pri vynaložení všetkého úsilia sa mohol dozvedieť skôr), že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto na jeho úkor bezdôvodné obohatenie získal. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby, a to tak trojročnej, ako aj desaťročnej v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia, je rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo.

Ako je zrejmé z predloženej vyúčtovacej faktúry, k získaniu bezdôvodného obohatenia došlo do 25.06.2009. Trojročná objektívna premlčacia doba tak začala plynúť dňa 26.06.2009 a uplynula najneskôr dňa 26.06.2012. Keďže návrh navrhovateľ podal na súde až dňa 27.12.2012, došlo tak až po uplynutí objektívnej trojročnej premlčacej doby. Súd preto návrh v celom rozsahu zamietol.

Všeobecná trojročná premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Možnosť vykonať právo po prvý raz ako začiatok plynutia premlčacej doby nastáva v momente, keď je právo žalovateľné. Zákon určuje objektívne stanovený začiatok plynutia premlčacej doby, ktorý nezávisí od subjektívnej okolnosti, teda či oprávnený subjekt vedel alebo nevedel o svojom práve. Všeobecná 3-ročná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Tým je objektívne vymedzený začiatok plynutia premlčacej doby, ktorý je odvodený od slova „mohlo“ a nie od slova „mohol“. Tento okamih je daný objektívne a nezávisle od subjektívnej okolnosti, teda či oprávnený vedel alebo nevedel o svojom práve (pozri R 1/1998).

V súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, je potrebné v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov (premlčanie, odstúpenie od zmluvy), na tieto vzťahy aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo.

Podľa vyššie cit. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa, pričom spotrebiteľ sa nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Pokiaľ ide o aplikáciu všeobecnej trojročnej premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka a nie štvorročnej podľa Obchodného zákonníka na daný vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy, súd považuje za potrebné poukázať na to, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až §54 Občianskeho zákonníka. Dualistický systém záväzkového práva (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod.) v našom právnom poriadku síce dlhodobo funguje, avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na premlčanie v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia.

Popretím úveru ako absolútneho obchodu sa nemôže rozumieť stav, ak súd aplikuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, ktoré má svoj obsah a ktorým zákonodarca sledoval dôležitý cieľ v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na typ zmluvy, teda aj v prípade absolútnych obchodov (absolútne obchody sú vzťahy regulované Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy). Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ boli vylúčené niektoré typy spotrebiteľských zmlúv. Teda ustanovenie § 54 ods. 1 OZ reguluje aj absolútne obchody.

Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ.

Súd je toho názoru, že akékoľvek ustanovenie zmluvy alebo je súčasťou, ktoré je v rozpore s § 54 ods. 1 OZ zhoršuje postavenie žalovanej ako spotrebiteľa, keďže výlučnou aplikáciou Obchodného zákonníka sa prakticky vylučuje použitie ust. Občianskeho zákonníka o premlčaní. Paušálne uprednostnenie Obchodného zákonníka by malo na spotrebiteľov nepriaznivé následky hraničiace až s neprístupnosťou k občianskym právam, ktoré priznáva Občiansky zákonník na rozdiel od Obchodného zákonníka.

V danej súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

Podľa rozhodnutia Krajského súdu Prešov sp.zn. 6Co/105/2013 zo dňa 10.12.2013 „...súd so zreteľom na uvedené nevidí dôvod na vylúčenie aplikácie priaznivejšieho ustanovenie o premlčacej dobe trojročnej podľa Občianskeho zákonníka oproti premlčacej dobe štvorročnej typickej podľa Obchodného zákonníka, a to s poukazom na ust. § 54 ods. 1 OZ. Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva úpravu premlčania má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia (porov. tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25.1.2011 sp. zn. 5 M Cdo 20/2009).“

Z vykonaného dokazovania súd vyvodil právny záver, že návrh bol podaný dôvodne. Navrhovateľ dodával plyn na odberné miesto, kde po smrti prihláseného odberateľa býval odporca. Odporca získal majetkový prospech bez právneho dôvodu (nemal uzavretú zmluvu s navrhovateľom), keďže služby navrhovateľa využíval a spotreboval dodaný plyn, ale za dodávku plynu neplatil. Takto sa v období od 19.08.2008 do 25.06.2009 bezdôvodne obohatil na úkor navrhovateľa v celkovej sume 600,73 eur, avšak návrhu z dôvodu premlčania nebolo možné vyhovieť.

Vyúčtovanie nastalo dňa 09.07.2009 za fakturačné obdobie od 25.06.2009. Faktúra č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 09.07.2009 znie na meno nebohého odberateľa Jozefa Maricsa, teda nemožno ju považovať a výzvu na plnenie adresovanú a doručенú odporcovi. Trojročná objektívna premlčacia doba plynula od 25.06.2009 do 25.06.2012. Návrh bol súdu doručený dňa 27.12.2012 - po jej uplynutí.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého odporcovi ako úspešnému účastníkovi v konaní vzniklo právo na náhradu trov konania voči neúspešnému navrhovateľovi. Tomu žiadne trovy nevznikli, preto mu nebolo čo priznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na

súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3 O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§205a)
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 205 ods.3 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá toto vykonateľné uznesenie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu (§ 251 ods. 1 O.s.p.). Ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.